

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра всесвітньої історії та філософії

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

«Історія світової культури»

підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр»

спеціальностей: «014 Середня освіта, 014.03 Історія», «032 Історія та археологія»

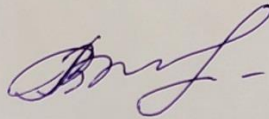
освітньо-професійних програм: «Середня освіта. Історія, правознавство», «Історія, європеїстика, археологія»

Силабус навчальної дисципліни «Історія світової культури» підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр»; галузей знань «01 Освіта/Педагогіка» та «03 Гуманітарні науки»; спеціальностей «014 Середня освіта, 014.03 Історія» та «032 Історія та археологія»; освітньо-професійних програм «Середня освіта. Історія, правознавство» та «Історія, європеїстика, археологія»

Розробник: Лариса Петрівна Шваб, доцент кафедри всесвітньої історії та філософії, кандидат історичних наук

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри.
Протокол № 5 від 22 лютого 2020 року

Завідувач кафедри

Стрільчук Л. В.

I. Опис навчальної дисципліни

1.1. Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форми навчання	Галузь знань: «01 Освіта/Педагогіка», «03 Гуманітарні науки» Спеціальність: «014 Середня освіта014.03 Історія» «032 Історія та археологія» Освітня програма: «Середня освіта. Історія, правознавство». «Історія, європеїстика, археологія» Ступінь вищої освіти: бакалавр	Нормативний курс циклу професійної підготовки
Загальний обсяг годин / кредитів: 150 / 5		Рік навчання – 4
ІНДЗ: немає		Семестр – 8
Мова навчання		Лекції – 30 годин
		Семінари – 30 годин
		Індивідуальні
		Самостійна робота – 82 години
		Консультації – 8 годин
		Форма контролю
		Українська

1.2. Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форми навчання	Галузь знань: «01 Освіта/Педагогіка», «03 Гуманітарні науки» Спеціальність: «014 Середня освіта014.03 Історія» «032 Історія та археологія» Освітня програма: «Середня освіта. Історія, правознавство». «Історія, європеїстика, археологія» Ступінь вищої освіти: бакалавр	Нормативний курс циклу професійної підготовки
Загальний обсяг годин / кредитів: 150 / 5		Рік навчання – 5
ІНДЗ: немає		Семестр – 9
Мова навчання		Лекції – 20 годин
		Семінари – 10 годин
		Індивідуальні
		Самостійна робота – 102 години
		Консультації – 18 годин
		Форма контролю – екзамен
		Українська

II. Інформація про викладача

Шваб Лариса Петрівна
Кандидат історичних наук
Доцент кафедри всесвітньої історії та філософії
lesyashvab@gmail.com
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу

У навчальній дисципліні «Історія світової культури» вивчаються питання історії та розвитку культури доісторичних, давніх, середньовічних цивілізацій та цивілізацій нових часів; зокрема культуру первісної доби, стародавніх Єгипту, Межиріччя, Месопотамії, Індії, Китаю, античних Греції та Риму, Візантії, середньовічну культуру Західної Європи, Китаю та ісламського світу, західноєвропейську культуру нових часів. Особлива увага приділяється культурі Європи і Сполучених Штатів Америки в добу становлення глобальної цивілізації. Культурна еволюція народів вивчається у тісному єднанні із соціально-економічними явищами земних цивілізацій.

2. Пререквізити

«Історія первісного суспільства та Стародавнього Сходу», «Історія Стародавніх Греції та Риму», «Історія середніх віків країн Західної Європи», «Історія країн Центральної та Південно-Східної Європи середніх віків та нового часу», «Історія країн Західної Європи та Північної Америки нового часу», «Історія країн Східної Європи середніх віків та нового часу», «Сучасні історія країн Центрально-Східної Європи», «Сучасні історія країн Західної Європи та Північної Америки».

2.1. Постреквізити

«Релігія і церква у XX – на початку XXI століття», «Історія європейської ментальності», Україна та Росія в контексті культурних взаємин (XVI – початку XX століття), «Україна і європейський світ у добу пізнього середньовіччя».

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

3.1. Мета навчальної дисципліни полягає в нагальній необхідності, через засвоєння культурної спадщини народів світу, формування людини з естетичними, етичними й гуманними цілями життя й культурою поведінки.

3.2. Завданнями навчальної дисципліни є: засвоєння закономірностей, тенденцій, законів, принципів, цивілізаційних ознаки, суб'єктивних факторів культури; долучення до споглядання, читання, слухання творів мистецтва й формування навичок їх сприйняття і розуміння; вироблення аналітичного мислення в категоріях історії культури; прищеплення естетичних й етичних смаків та уподобань; виховання ціннісного ставлення до Світу, Природи, Людини; засвоєння базових і концептуальних понять історії світової культури; вивчення мистецьких набутоків і досягнень видатних митців світу.

4. Результати вивчення, компетентності

4.1. Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні набути теоретичні знання та практичні уміння і навички, які є необхідними для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю та подальшого навчання і набути такі результати навчання:

Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.</p> <p>ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.</p> <p>ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.</p> <p>ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.</p>
-------------------------------------	---

	<p>ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.</p> <p>ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.</p> <p>ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки.</p> <p>ПРН 9. Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.</p> <p>ПРН 10. Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.</p> <p>ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.</p> <p>ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.</p> <p>ПРН 14. Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології.</p>
--	---

4.2. Перелік компетентностей

Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми історії та археології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій і методів гуманітарних та соціальних наук та характеризується комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність працювати в команді.</p>
Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.</p> <p>ФК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.</p> <p>ФК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.</p> <p>ФК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові</p>

	<p>системи.</p> <p>ФК 5. Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).</p> <p>ФК 6. Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.</p> <p>ФК 7. Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.</p> <p>ФК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні соціальні події та явища.</p> <p>ФК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.</p> <p>ФК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.</p> <p>ФК 11. Здатність здійснювати та організовувати археологічну діяльність.</p> <p>ФК 12. Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.</p>
--	--

5. Структура навчальної дисципліни

5.1. Денна форма навчання

Назва змістових модулів і тем		Разом	Лекції	Сем-ри	Сам- на роб.	Кон- ції	Форма контр./ бали
Змістовий модуль 1. Культура древніх та середньовічних цивілізацій							
Тема 1	Культура і цивілізація	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 2	Художні стилі й напрями в історії світової культури	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 3	Культура перших цивілізацій: Стародавній Схід: Межиріччя, Месопотамія, Єгипет, Індія, Китай	11	2	2	6	1	
Тема 4	Культура античних цивілізацій: Греція і Рим	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 5	Культура Візантії	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 6	Культура середньовічного ісламу	9,5	2	2	6	0,5	
Тема 7	Культура західноєвропейського середньовіччя	10,5	2	2	6	0,5	
Тема 8	Культура Відродження	10,5	2	2	6	0,5	
Тема 9	Реформація і культура	9,5	2	2	5	0,5	
Разом за змістовий модуль 2		90	18	18	49	5	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Модуль 2. Культура нових часів							
Тема 10	Поняття культури нових часів	9,5	2	2	5	0,5	

Тема 11	Культура західноєвропейського бароко	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 12	Культурний феномен Просвітництва	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 13	Культура романтизму	9,5	2	2	5	0,5	
Тема 14	Модерна культура: Європа і США	11	2	2	6,5	0,5	
Тема 15	Культура постмодернізму. Європа і США	11	2	2	6,5	0,5	
Разом за змістовий модуль 2		60	12	12	33	3	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Разом за змістові модулі 1,2		150	30	30	82	8	Поточний контроль /40. Підсумковий контроль /

						60
Види підсумкових робіт						Екзамен / 60
Модульна контрольна робота						МКР (1) / 30 МКР (2) / 30 / 60
ІНДЗ						-
Інше						-
Разом годин / балів	150	30 / 0	30 / 40	82 / 0	8 / 0	150 / 40+60=100

5.2. Заочна форма навчання

Назва змістових модулів і тем		Разом	Лекції	Сем-ри	Сам-на роб.	Кон- ції	Форма контр./ бали
Змістовий модуль 1. Культура давніх та середньовічних цивілізацій							
Тема 1	Первісна культура		2	-	11	1,8	
Тема 2	Культура Стародавнього Єгипту та Дворіччя		2	2	9	1,8	
Тема 3	Культура Стародавніх Греції та Риму		2	-	12	1,8	
Тема 4	Культура Візантії		2	2	9	1,8	
Тема 5	Культура західноєвропейського середньовіччя		2	-	11	1,8	
Тема 6	Культура Відродження		2	2	9	1,8	
Разом за змістовий модуль 1.			12	6	54	10,8	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Змістовий модуль 2. Культура нових часів							
Тема 7	Культура XVII століття		2	-	11	1,8	
Тема 8	Культура доби Просвітництва		2	2	9	1,8	
Тема 9	Культура XIX століття		2	2	9	1,8	
Тема 10	Культура XX – початку XXI століття		2	-	12	1,8	
Разом за змістовий модуль 2.			8	4	36	7,2	Поточний контроль / 20 Підсумковий контроль / 30
Разом за змістовий модуль 1,2		150	20	10	102	18	Поточний контроль / 20+20=40 Підсумковий контроль / 60
Види підсумкових робіт							Екзамен / 60
Модульна контрольна робота							МКР (1) / 30 МКР (2) / 30 / 60
ІНДЗ							-
Інше							-
Разом годин / балів		150	20	10	102	18	150 /

						40+60=100
--	--	--	--	--	--	-----------

6. Самостійна робота

Самостійна робота студента реалізується для засвоєння тем, винесених на лекційні, семінарські й самостійні заняття. Час самостійної роботи студента становить 82 години і передбачає опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури. Результати самостійної підготовки перевіряються на семінарських заняттях, під час написання модульних контрольних робіт та складання екзамену. Питання, які виникають під час самостійної роботи, студент з'ясовує під час навчальних консультацій із викладачем.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента. Студент зобов'язаний відвідувати лекційні та семінарські заняття. В аудиторії зберігається дружна, творча, відкрита до наполегливої праці й конструктивної критики атмосфера. Усі завдання, передбачені програмою, виконуються у встановлений термін.

Політика викладача щодо поточного оцінювання. Поточний контроль якості навчання застосовується під час проведення семінарських занять. Акцент робиться на глибину знань, на ясні, конкретні, логічно і самостійно збудовані відповіді, на знання змісту рекомендованої літератури, на уміння виділити головне з викладеного матеріалу.

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах змістового модуля. Оцінюється виступ на семінарському, чи практичному занятті.

Загальні критерії оцінювання:

«відмінно» – студент виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, опрацював основну та додаткову літературу; виявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Допускається 1 – 2 незначних неточностей;

«добре» – студент виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу при виконанні завдань, але припустився низки незначних помилок; опрацював основну рекомендовану літературу; показав систематичні знання із дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності;

«задовільно» – студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився із основною рекомендованою літературою; припустив значну кількість помилок або недоліків під час відповіді на питання (чи виконання завдань), але може усунути їх самостійно;

«незадовільно» – студент має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; припускається принципових помилок при відповідях чи виконанні завдань.

Під час виступу або повідомлення на семінарському занятті оцінюються такі компоненти:

- презентація (графічний матеріал до виступу);
- повнота і лаконічність розкриття теми;
- якість інформації;
- самостійність та креативність;
- дотримання часового критерію доповіді (виступу).

Модульний контроль (рубіжне оцінювання)

Модульне оцінювання здійснюється в межах блоків змістових модулів, що включають відповіді на семінарських заняттях і контрольну роботу модуля (перший і другий модульний контроль). Оцінка за блок змістових модулів виставляється як середньозважена за такими результатами:

- результати поточного оцінювання виступу на семінарському занятті;
- письмове опитування за блоками змістового модуля (перший і другий модульний контроль);
- результати рубіжного контролю відбиваються у журналі обліку навчальних занять.

Правила стосовно зарахування пропущених занять. Студент зобов'язаний відвідувати лекційні та семінарські заняття. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. У разі вимушеної відсутності, студент зобов'язаний самостійно опрацювати тему пропущеного заняття і подати викладачеві конспект. Викладач оцінює рівень засвоєння самостійно опрацьованого матеріалу у відведений ним час (див. нижче). Отриманий бал зараховується до поточного оцінювання.

Підсумкове оцінювання. Процедура підсумкового оцінювання здійснюється згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки» <https://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/828/fb5916577608c0ba33a7abcab848b3ba.pdf...>

Політика щодо академічної доброчесності. Викладач і студент у навчальному процесі на взаємно дотримуються «Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки», затвердженого 30 жовтня 2020 року (див. за посиланням: <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Рубіжний контроль здійснюється після завершення лекційних та семінарських занять, передбачених змістовим модулем (Змістовий модуль 1 і 2). Відпрацювання пропущених семінарських здійснюється до початку наступного семінарського заняття згідно розкладу. Студенти, чия відсутність пов'язана зі станом здоров'я і підтверджена відповідним документом, відпрацьовують пропущені заняття за домовленістю із викладачем.

Час написання модульної контрольної роботи повідомляється викладачем на початку вивчення змістового модуля (Змістовий модуль 1 і 2).

Складання екзамену, перескладання екзамену та складання екзамену комісії відбувається під час заліково-екзаменаційної сесії за розкладом, який оприлюднюється за місяць до її початку.

V. Підсумкове оцінювання

Підсумкове оцінювання проводиться за результатами першого та другого рубіжних контролів та у формі екзамену. Екзамен є обов'язковим для студентів, які отримали менше 75 балів за результатами рубіжних контролів. Студенти, які отримали більше 75 балів, мають право скласти екзамен із метою підвищення підсумкового балу. Екзамен відбувається віч-на-віч із викладачем в аудиторії. Білети містять по три питання із списку «питань для контролю», з якими студент знайомиться на початку вивчення змістового модуля (Змістовий модуль 1 і 2).

VI. Шкала та критерії оцінювання

Оцінки			Критерії
за шкалою ECTS	за національною шкалою	за шкалою Університету	
A «Відмінно»	«Відмінно»	90 – 100 балів	Студент виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; опрацював основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності у розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять

			дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
В «Дуже добре»	«Добре»	82 – 89	Студент виявив систематичні та глибокі знання вище середнього рівня навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння легко виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
С «Добре»		75 – 81	Студент виявив у цілому добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку незначних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичні знання з дисципліни; здатний самостійно використовувати та поповнювати знання у процесі подальшого навчання та професійної діяльності.
Д «Задовільно»	«Задовільно»	66 – 74	Студент виявив знання навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути самостійно.
Е «Достатньо»		60 – 65	Студент виявив мінімальні знання основного навчального матеріалу дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, що зазначена у програмі; припустив значні помилки у відповідях на запитання співбесіди, тестування, при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
Ф «Незадовільно»	«Незадовільно»	1 – 59	Студент не має знань зі значної частини навчального матеріалу; припускає принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна: підручники; енциклопедії, словники; дослідження; джерела

Підручники

1. Гриценко Т. Культурологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 392 с.
2. Гуревич П. С. Философия культуры: Учебное пособие для студентов гуманитарных вузов. Москва : Аспект Пресс, 1995. 288 с.
3. Денисова Т. Н. Історія американської літератури XX століття: навчальний посібник для вузів. Київ, 2002. 318 с.
4. Історія світової культури / Л. Левчук, В. Гриценко, В. Єфименко, І. Лосєв. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 400 с.
5. Історія світової культури. Культурні регіони: Навчальн. посіб. Київ : Либідь, 2000. 520 с.
6. Історія світової культури. Навчальний посібник / О. Гаврюшенко, В. Шейко, О. Кравченко. Київ : Кондор, 2006. 404 с.
7. Конверський А. Культурологія. Базовий підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ : Фоліо, 2013. 863 с.
8. Павлишина С. Музика XX століття: Навчальний посібник для ВНЗ культури та мистецтва. Ленінград : БАК, 2005. 230 с.
9. Полікарпов В. Лекції з історії світової культури. Київ : Знання, 2000. 359 с.

Енциклопедії, словники

10. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання. Київ : Інститут культурології АМУ, 2008. 240 с.
11. Власов В. Г. Стили в искусстве: Словарь. СПб, 1995. Т. 1. 672 с.
12. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний словник. У 2-х томах / за ред. Н. Михальської та Б. Щевурського. Тернопіль : Богдан, 2005. Т. 1. 824 с.; 2006. Т. 2. 864 с.
13. Ничкало С. А. Мистецтвознавство: Короткий тлумачний словник. Київ : Либідь, 1999. 208 с.
14. Сапронов П. Курс лекцій по теорії та історії культури (рос.). СПб. : «Союз», 1998. 560 с.
15. Словник античної міфології / уклад. І. Козовик, О. Пономарів. Київ, 1985. 236 с.
16. Холд Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве / перевод с англ. Москва : КРОН-ПРЕСС, 1999. 656 с.
17. Энциклопедия мировой литературы / под ред. С. В. Стахорского. СПб : Невская книга, 2001. 656 с.
18. Юцевич Ю. Словник музичних термінів. Київ : Музична Україна, 1971. 142 с.

Дослідження

1. Балух В., Коцур В. Культура Античності. Чернівці : Наші книги, 2016. 632 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія / переклад з англ. О. Погинайко; наук. редактор Р. Семків. Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
3. Бартенев И. А. Батажкова В. Н. Очерки истории архитектурных стилей. Москва : Наука, 1983. 384 с.
4. Блум Г. Західний канон: Книги на тлі епох. Київ, 2007. 720
5. Всеобщая история искусств. В 6 т. / под общ. Ред. Б. В. Веймарна, Ю. Д. Колпинского. Москва : Искусство, 1956 – 1966. Т. 1. 865 с.; Т. 2. Книга первая. 957 с.; Т. 2. Книга вторая. 946 с.; Т. 3. 1003 с.; Т. 4. 924 с.; Т. 5. 872 с.; Т. 6. 763 с.
6. Гомбріх Е. Історія мистецтва (рос.). Москва : Мистецтво – XXI століття, 2014. 688 с.
7. Западное искусство: 20 в.: Между Пикассо и Бергманом. СПб.: Дмитрий Буланин, 1999. 218 с.

8. История всемирной литературы в 9-ти томах / ред. кол. С. В. Тураев, Н. А. Вишневская, А. Д. Михайлов и др. Москва : Из-во «Наука», 1983 – 1994. Т. 1. 584 с.; Т. 2. 672 с.; Т. 3. 816 с.; Т.4. 678 с. Т. 5. 784 с.; Т. 6. 880 с.; Т.7. 832 с.; Т. 8. 848 с.
9. Кон-Винер История стилей изобразительных искусств / перевод с нем. Москва : «Сварог и К», 2000. 217 с.
10. Мегала І. Зарубіжна література XVII – XX століть. Київ : Видавець Вадим Карленко, 2010. 275 с.

Джерела

1. Августин св. Сповідь / переклад з латини Юрія Мушака; Видання третє. Київ: Основи, 1999. 319 с.; URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk750294.pdf>
2. Арістотель Нікомахова етика. Київ : Аквілон-Плюс, 2002. 480 с.; URL : http://www.ae-lib.org.ua/texts/aristoteles_nicomachean_ethics_ua.htm
3. Вольтер, Кандід або Оптимізм / переклад з фр. Валер'ян Підмогильний. Харків : Фоліо, 2011. URL : http://1576.ua/uploads/files/5591/Volter_Kandid_Pidmohylnyi.pdf
4. Вольтер, Простак. URL : http://modernlib.ru/books/volter/prostak/read_2/
5. Геродот Іліада і Одісея. URL : <http://litopys.org.ua/rizne/potebnya.htm>
6. Гріммельсгаузен Я. Сімпліцій Сімпліціссімус. URL : <http://librebook.me/simplicissimus/vol1/1>
7. Дефо Д. Життя та незвичайні та дивовижні пригоди Робінзона Крузо [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://read-online.in.ua/read/robinzon_kruzo
8. Дефо Д. Робінзон Крузо. Київ: Котигорошко , 1993. 248 с.
9. Дюма А. Шевальє д'Арманталь. URL : <http://www.e-reading.club/book.php?book=21214> (Часть первая: «Дуэль»)
10. Кальвин Ж. Наставление в христианской вере. Книга 1. URL : <http://www.reformed.org.ua/2/856/Calvin>
11. Ларошфуко де Ф. Максимумы и моральные размышления / перевод Э. Л. Линецкой. – Москва : Наука, 1993. URL : http://www.lib.ru/INOOLD/LAROSHFUKO/larosh1_3.txt
12. Листи темних людей / Написали: Ульріх фон Гуттен, Крот Рубеан, Муціан Руф, Герман Буш. URL : <http://javalibre.com.ua/java-book/book/2917010>
13. Лютер М. О свободі християнина. URL : <http://www.reformed.org.ua/2/175/Luther>
14. Паскаль Б. Думки. Київ : Дух і Літера, 2009. 704 с.
15. Роттердамський Е. Похвала Глупоті або похвальне слово Дурості, виголошене Еразмом Роттердамським / перекл. з латини К. Литвинова. Київ : Основи, 1993. 320 с.; URL : http://ae-lib.org.ua/texts/erasmus_fool_ua.htm
16. Руссо Ж.-Ж. Про суспільну угоду, або принципи політичного права / Переклад з фр. та коментар О. Хома. Київ : Порт Рояль, 2001. 249 с.; URL : <http://litopys.org.ua/rousseau/rous06.htm>
17. Руссо Ж.-Ж. Сповідь. Харків : Фоліо, 2014. 666 с.
18. Сенека Л. А. Моральні листи до Луцілія / переклад А. Судомори. Київ : Основи, 1999. 608 с.; URL : http://ae-lib.org.ua/texts/seneca_ad_lucilium_epistularum_moralium_ua.htm
19. Твори. Станіслав Оріховський / пер. з латинської та старопольської В. Литвинова. Київ : Дніпро, 2004. 672 с.
20. Томас М. Утопія. URL : <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=3752>
21. Чосер Дж. Кентерберійські оповіді (У 2-х книгах). Київ : Астролябія, 2019 . 1072 с.
22. Шекспір В. Сонети / переклад Дмитра Павличка. Київ : Молодь, 1978. 368 с.

Додаткова література: дослідження, інтернет-ресурси

Дослідження

1. Аберт Г. В. А. Моцарт / пер. с нем. К. Саквы. Москва : Музыка, 1987 – 1989. Часть первая. Книга первая. 544 с.; Часть вторая. Книга первая. 518 с.
2. Аверинцев С. Поэтика ранньовізантійської літератури (рос.). Москва : , 1977 (1997). 342 с.
3. Альшванг А. Людвиг ван Бетховен. Очерки жизни и творчества. Москва : «Советский композитор», 1970. 557 с.
4. Американский характер. Очерки культуры США / редакц. колегія О. Туганова, Е. Карцева, М. Коренева, М. Повинская. Из-во «Наука», 1991. 384 с.
5. Антисери Д., Реале Д. Западная философия от истоков до наших дней. От Возрождения до Канта. СПб. : «Пневма», 2002. 880 с.
6. Ассман Я. Єгипет: теологія і благочестя ранньої цивілізації (рос.). Москва: Присцеліс, 1999. 368 с.
7. Базен Ж. Барокко и рококо. Москва : Слово/ Slovo, 2001. 288 с.
8. Балух В. Історія античної цивілізації. В 3-х томах. Т. 1. Стародавня Греція. Чернівці : Наші книги, 2016. 656 с.
9. Балух В. Історія античної цивілізації. В 3-х томах. Т. 2. Стародавній Рим. Чернівці: Наші книги, 2016. 848 с.
10. Баттерворт Н. Гайдн / перевод с англ. А. Н. Виноградовой. Издательство «Урал LTD», 1999. 157 с.
11. Белоненко А. Георг Гендель 1685 – 1759. Краткий очерк жизни и творчества. Ленинград : Из-во «Музыка», 1971. 79 с.
12. Бред М. S.P.Q.R. Історія Давнього Риму. Київ : BookChef, 2019. 288 с.
13. В. А. Моцарт / Дальхов Й., Дудуа Г., Кернер Д. Хроника последних лет жизни и смерть. Риттер В. Так был ли он убит? Пер. с нем. Максима Вброта. Москва : Музыка, 1991. 287 с.
14. Вайль П., Генис А. Америциана. Москва: СП «Слово», 1991. 319 с.
15. Вельфлин Г. Ренессанс и барокко. Исследование сущности становления стиля барокко в Италии / пер. с нем. Е. Г. Лундберга; под ред. Е. Н. Козиной. СПб : Азбука-классика, 2004. 288 с.
16. Виппер Б. Р. Очерки голландской живописи эпохи расцвета. 1640 – 1670. Москва : Искусство, 1962. 519 с.
17. Висоцька Н. Концепція мультикультуризму як чинник розвитку літератури США кінця ХХ – початку ХХІ століть». Київ : Вид. центр КНЛУ, 2012. 400 с.
18. Гейзінга Й. Осінь середньовіччя. URL : <https://www.rulit.me/books/osen-srednevekovyya-read-86148-1.html>
19. Данилин Ю. И. Виктор Гюго и французское революционное движение XIX века. Москва : Знание, 1953. 32 с.
20. Джеджора О. Історія Європейської Цивілізації. Частина 1. До кінця XVIII століття. Львів : Видавництво ЛБА, 1999. 448 с.
21. Дзюба І. Глобалізація і майбутнє культури. *Слово і Час*. 2008. № 9. С. 23–30.
22. Документы жизни и деятельности Иоганна Себастьяна Баха / сост. Х.-Й. Шульце; пер. с нем. и коммент. В. Ерохина. Москва : Музыка, 1980. 271 с.
23. Друскин М. Пассионы И. С. Баха. Ленинградское отделение «Музыка», 1972. 87 с.
24. Друскин М. С. Иоганн Себастьян Бах. Москва : Музыка, 1982. 381 с.
25. Естетика: Підручник / Л. Левчук, Д. Кучерюк, В. Панченко; за заг. ред. Л. Левчук. Київ : Вища школа, 2000. 399 с.
26. Історія європейської ментальності / за ред. П. Дінцельбахера. Львів : Літопис, 2004. 632 с.
27. Історія європейської цивілізації / за ред. У. Еко. Греція. Київ : Фоліо, 2019. 1168 с.
28. Історія європейської цивілізації / за ред. У. Еко. Греція. Київ : Фоліо, 2019. 1168 с.
29. Історія європейської цивілізації. Експедиції. Торгівля. Утопія / за ред. Умберто Еко. Київ : Фоліо, 2020. 704.
30. Історія європейської цивілізації. Рим / за ред. Умберто Еко. Київ : Фоліо, 2012 (2015). 1040 с.

31. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Замки. Торговці. Поети / за ред. У. Еко. Київ : Фоліо, 2019. 768 с.
32. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста / за ред У. Еко. Київ : Фоліо, 2018. 672 с.
33. Конен В. Д. Рождение Джаза. Москва : Советский композитор, 1984. 311 с.
34. Крижанівський О. Історія Стародавнього Сходу. Київ : Либідь, 2009. 592 с.
35. Лазарев В.В. Становление философского сознания Нового времени. Москва : Наука, 1987. 137 с.
36. Литература. Живопись / под ред. Р. Томана. Könnemann. 480 с.+ Додаток. ІЛЮСТРАЦІЇ + АНГЛІЯ, ФРАНЦІЯ, ІТАЛІЯ та ін. (ВАЖЛИВЕ ДЖЕРЕЛО).
37. Моруа А. Жорж Санд. Москва : Молодая гвардия, 1968. 416 с.
38. Моруа А. Литературные портреты / пер. с фр. Л. Зонина, В. Фрязинов, Я. Лесюк, З. Федотова, В. Казовой, Е. Шишмарева, И. Кузнецова, Н. Разговоров. В кн.: «Собр.соч. в шести томах. Том 6». Москва : «Пресса», 1992.
39. Моруа А. Олимпио, или Жизнь Виктора Гюго. Литературные портреты. Андре Моруа: биограф и критик : Роман / пер. с фр. Ф. Наркирьер. Кишинев : Лит. Артистикэ, 1983. 477 с.
40. Моруа А. Три Дюма / пер. с фр. Л. Беспаловой и С. Шлапоберской ; ред. Л. Лунгина ; послесл. К. Андреева. Москва : Мол. гвардия, 1962. 544 с.
41. Музыка и живопись в Италии XVII – XVIII веков (некоторые сопоставления). Т. Ливанова. *Из истории музыки и музыкознания за рубежом*. Москва : Издательство «Музыка», 1981. С. 80 – 94.
42. Обломиевский Д. Д. Бальзак: Этапы творческого пути. Москва : Гос. изд-во худож. лит., 1961. 590 с.
43. Павличко С. Теорія літератури. Видання друге. Київ : Видавництво Соломія Павличко «Основи», 2009. 679 с.
44. Проблемы стиля в музыке XVII века / Т . Ливанова. *Из истории музыки и музыкознания за рубежом*. Москва : Издательство «Музыка», 1981. С. 56 – 79.
45. Удич З. Історія Стародавнього світу у схемах і таблицях. Київ : Мандрівець, 2009. 320 с.
46. Ревуненкова Н. В. Ренессансное свободомыслие и идеология Реформации. Москва : Мысль, 1988. 208 с.
47. Ренессанс. Барокко. Классицизм. Проблема стилей в западно-европейском искусстве XV – XVII веков. Москва : Наука, 1966. 347 с.
48. Репін Ю. Цивілізація і архітектура (рос). Київ : Фенікс, 2010. 208 с.
49. Романенкова Ю. В. Мировоззренческие универсалии периодов *stilwandlung* в мировом художественном процессе / ИПСИ АИУ. Київ: Химджест, 2009. 276 с.
50. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України XX–XXI століть / ІПСМ АМУ. Київ : ВХ [студію], 2008. 188 с.
51. Сидоренко В. И. История стилей в искусстве и costume: Учебн. для студ. образ. учрежд. Ростов н/Д : Феникс, 2004. 476 с.
52. Скуратівський В. Блез Паскаль і його «Думки» в: Паскаль Б. Думки. 395 с.
53. Словник античної міфології / уклад. І. Козовик, О. Пономарів. Київ, 1985. 236 с.
54. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки / за редакц. М. Зубрицької. Львів : «Літопис», 1996. 633 с.
55. Сорокін П. Людина. Цивілізація. Суспільство (рос.). URL : <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elclosed/sorokin.pdf>
56. Станькова Я, Пехар И. Тысячелетние развитие архитектуры. Москва : Стройиздат, 1987. 296 с.
57. Стернс М. История джаза. URL : <https://refdb.ru/look/2981706-pall.html>
58. Сторі Д. Теорія культури та масова культура / переклад з англ. Сергія Савченка. Київ : Акта, 2005. 362 с.
59. Стрельцова Г. Я. Паскаль и европейская культура. Москва : Республика, 1994. 465 с.

60. Строев А. Ф. «Те, кто прославляет фортуна». Авантюристы Просвещения. Москва : Новое литературное обозрение, 1999.
61. Фрис де Т. Рембрант / перевод с голл. А. Кобецкой. Київ. : Мистецтво, 1985. 248 с.
62. Фукс Э. Иллюстрированная история нравов. Галантный век. Москва, 1994. 478 с.
63. Ханон Ю., Сати Х. Воспоминания задним числом. Москва : Издательство Цент средней музыки, 2010. 682 с.
64. Хейзинга Й. Homo Ludens. Статьи по истории культуры / составитель Д. В. Сильвестров. Москва : Прогресс-Традиция, 1997. 414 с.
65. Холд Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве / перевод с англ. Москва : КРОН-ПРЕСС, 1999. 656 с.
66. Холлингсворт М. Искусство в истории человека / пер с итал. Б. М. Искусство, 1989. 512 с.

Интернет-ресурси

1. Баухауз в Дессау: история, архитектура, бренд. URL: <http://www.dw.com/ru/байхауз-в-дессау-история-архитектура-бренд/av-19084531>
2. Експресіонізм як абстракціоністська течія в європейському мистецтві. URL: <http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10664/>
3. ЖУРНАЛ BBC «КУЛЬТУРА». URL : http://www.bbc.com/ukrainian/vert_cul
4. Зарубжна література XX століття. URL : <http://gorodenok.com/зарубжна-література-xx-ст/>
5. Засоби масової інформації та популярна культура. URL : http://pidruchniki.com/15961227/sotsiologiya/zasobi_masovoyi_informatsiyi_populyarna_kultura
6. Знамениті художники і моделі. URL : <http://sverediuk.com.ua/znameniti-hudozhniki-i-modeli-milo-manara/>
7. Колодко А. Елітарна культура в сучасному світі, як протидія масовій культурі споживання. URL : file:///C:/Users/Admin/Downloads/ark_2015_3_21.pdf
8. Коротко про історію та теорію постмодернізму. URL : <http://lib.chmnu.edu.ua/pdf/posibnuku/185/5.pdf>
9. Лютий Т. «Висока» й «низька» культура. *Український тиждень*, 30 червня 2017 URL : <http://m.tyzhden.ua/column/195612>
10. Лютий Т. Кітч: наслідування ефекту насолоди. *Український тиждень*, 28 червня 2017. URL : <http://m.tyzhden.ua/Columns/50/195511>
11. Лютий Т. Хочеш бунтувати? Будь ласка – купи і бунтуй! (Розмова про масову та популярну культуру з Тарасом Чубаєм і Андрієм Бондаром). URL :
12. Лютий Т. Що таке популярна культура? *Український тиждень*, 2 липня 2017. URL : <http://tyzhden.ua/Columns/50/195741>
13. Масова та елітарна культура. URL : <http://studies.in.ua/shpora-culture/545-18-masova-ta-eltarna-kultura-problemi-yih-vzayemodiyi.html>
14. Масова та популярна культура: до проблеми співвідношення понять / Руслана Безугла. URL : <http://www.info-library.com.ua/libs/stattya/287-masova-ta-populjarna-kultura-do-problemi-spivvidnoshennja-ponjat.html>
15. Музичні стилі та течії XX століття. URL : https://studme.com.ua/1424020813613/kulturologiya/muzykalnye_stili_techeniya.htm
16. Нова музика XX століття. Уповільнення історії. URL : <https://vpered.wordpress.com/2012/01/02/cherednichenko-new-musi/>
17. Рок-музика «виконала свою історичну місію». URL : http://www.bbc.com/ukrainian/news/2011/01/110114_rock_music_ie
18. Рудик Г. Американський абстрактний експресіонізм: зліт та криза західного модернізму URL :
- http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/Magisterium/Kultur/2000_5/11_rydyk_gb.pdf
19. Самые необычные здания. Кубизм. URL : <http://www.gorodamira.biz/goroda/175-samye-neobychnye-zdaniya-kubizm.html>

20. Сорокін П. Людина. Цивілізація. Суспільство (рос.). URL :
<https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elclosed/sorokin.pdf>